

شمشیر دولبه جداسازی

بهمن 18، 1393

وقتی که چشم به جهان می‌گشاییم و از همان ابتدا به ما تفکیک * جنسیتی را با هشدارهای گوناگونش گوشزد می‌کنند، بازی‌ها را از هم جدا می‌کنند و دختران را به مانند موش و پسران را مثل شیر می‌دانند اینها در باورهای ما به بار می‌نشیند و به آن مرحله ای می‌رسیم که تفکیک جنسیتی، یکی از مسایلی می‌شود که دایم بر سرش جنگ و جدل باشد و یکی بگوید باید بشود و دیگری بگوید نه نشود و زن ایرانی می‌ماند و این باور که در ذهنش ریشه دوانده است که واقعا چه باید بکند؟ سرکی می‌کشد به قوانین نوشته شده برابری حقوق زن و مرد، می‌نشیند پای صحبت‌هایی که برای او از برابری و تساوی می‌گویند و بعد هم باز و امی ماند از اینکه کدام یک را قبول کند.

استارت را که زد؟

بهترین جایی که می‌توانست استارت تفکیک جنسیتی را بزند، دانشگاه ها بود. جایی که دختران و پسران با هم می‌رفتند و می‌آمدند و در یک کلاس با هم به تبادل نظر می‌پرداختند. البته بهتر است بگوییم، پیشتر از آن به کتاب‌های درسی برمی‌گشت. علی احمدی، وزیر آموزش و پرورش زمان ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد، از جداسازی کتاب‌های درسی بر اساس جنسیت سخن به میان آورده بود. اما ظاهراً هیچکس تصور آن را هم نمی‌کرد که این موضوع تا حد یک طرح جدی مورد بررسی قرار گیرد و در آینده‌ای نه چندان دور، نظام آموزشی را تحت تأثیر خود قرار دهد. نکته قابل توجه در اظهارات علی احمدی این بود که او اعلام کرده بود باید در طراحی مدارس اندرونی و بیرونی تعریف شود و حریم مدرسه رعایت شود و همین اظهارات او بعد از اشاره‌اش به ضرورت تألیف جداگانه کتاب‌های درسی برای دختران و پسران مخالفت‌های زیادی را برانگیخت. و حالا به دانشگاه رسید؛ جایی که دقیقاً بعد از گذراندن تحصیلات دبیرستان و بعد از آن هم تفکیک جنسیتی حالا رو در رو با هم مواجه می‌شدند. البته اگر کمی دورتر برویم یعنی سال‌هایی که اصلاً بحث تفکیک جنسیتی مطرح نبود، اینقدر نگاه متمایزانه نیز بر روابط هر دختر و پسر حاکم نمی‌شد. دانشگاه محل تحصیل بود و هست و محلی که دو جنس مخالف یکدیگر را می‌دیدند و شناخت تفاوت‌ها از همان جا آغاز می‌شد. این مساله تا جایی پیش رفت که معاون وزارت ورزش و جوانان گفت: تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها اشتباه است. معاون سامان‌دهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان همچنین اعتقاد

دارد که در دانشگاه‌ها می‌توان از مشاوران برای رفع مشکلات جوانان و همچنین همسریابی و همسرگزینی استفاده کرد.

سهم یک زن

«وقت آن رسیده زنان سهم خود در جامعه را در مفاهیم بندهای سند چشم انداز توسعه محقق کنند.» این جمله ای است که شهیندخت مولوردی، معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری عنوان کرده است. وی می‌گوید: جهان امروز به این نتیجه رسیده که جدایی زنان از مردان ناکارآمد، غیر اصولی و ناعادلانه است؛ چرا که نقش زنان در توسعه و بهره‌گیری از ظرفیت‌های این قشر در فرصت‌های پیش روی صنعت به عنوان ذی‌نفعان و فعالان عرصه توسعه و پیشرفت غیرقابل اجتناب است.

به دور از فقر و فساد

مولوردی همچنین اعتقاد دارد بر اساس قانون در این برنامه ششم توسعه باید استیفای حقوق شرعی و قانونی زنان با توجه به نقش سازنده آن‌ها در جامعه به دور از فقر و فساد و تبعیض مورد توجه قرار گیرد. دیگر وقت آن رسیده است که زنان سهم خود در جامعه را در مفاهیم بندهای سند چشم انداز توسعه محقق کنند. معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری می‌گوید که این برنامه قرار بود با دیدگاهی نوآورانه و جامع‌نگر به همه موضوعات پیش روی جامعه ایران نگاه کند و تصور ابتدایی بر این بود که زنان نیز در این میان از سهم خاص خود برخوردار خواهند شد اما پس از آشکار شدن آیتم‌های این برنامه مشخص شد که تصور ابتدایی فعالان عرصه زنان در بدنه دولت اشتباه بوده است. نقشی که کمرنگ شد

به باور شهیندخت مولوردی، کم‌کاری زنان و کم‌توجهی نظام نقش سازنده زنان را در سال‌های گذشته کمرنگ کرده است و به همین دلیل نیز لازم است همه معاونان زنان استانی‌های کشور فعالانه و کارشناسانه نظرات خود را درباره تدوین برنامه ششم توسعه مطرح کنند. مکانیزم‌های توسعه‌مند سازی زنان، یکی از 12 نگرانی جامعه جهانی به عقیده گزارش سازمان ملل در سال 1995 است و تا زمانی که زنان ایرانی نه از شرایط مطلوب، بلکه از شرایط عادلانه نسبت به مردان برخوردار شوند، معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و نهادهای مشابه به فعالیت خود ادامه خواهند داد.

شعار محدود، مقاومت نامحدود

نظریه «شعار محدود و مقاومت نامحدود» پلان بعدی این ماجراست که عبدالله بهاری فر به آن اشاره دارد. وی اعتقاد دارد که تفکیک جنسیتی شمشیری دو لبه است. وی دو لبه شمشیر را به قشر فرهیخته جامعه و حاکمیت تقسیم می‌کند. و تأکید دارد که سیاست‌گذاری‌ها با جامعه هدف مشخص و دیالوگ‌های برنامه‌ریزی شده پیش می‌روند. بهاری فر می‌گوید: در چنین راه‌هایی باید خواسته‌ها را تا حد امکان کوچک انتخاب کنیم و برای رسیدن به این اهداف تا پای جان ایستادگی کنیم هرچند کوچک باشند. در گذشته شاهد پافشاری برخی از مسئولان اجرایی در مقابله با این دست ماجراها بوده ایم که مثمر ثمر نیز واقع شده است.

محکوم به شکست

اما دکتر حسن راغفر نظر دیگری دارد. وی می‌گوید که اقداماتی همچون تفکیک جنسیتی از پیش محکوم به شکست هستند. راغفر اعتقاد دارد که جوانان نیاز به کسب توجه از سوی جامعه دارند. وی به نقش مدرسان دانشگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید که آنها با بالابردن عزت نفس جوانان و ایجاد شغل و امنیت اقتصادی بهتر می‌توانند مشکلات فرهنگی و اخلاقی جامعه را حل کنند. حال باید دید که تفکیک جنسیتی چه ارتباطی با فرهنگ جوان ایرانی می‌تواند داشته باشد.

خودآرایی عجیب و غریب

راغفر که خود یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه الزهراء (س) است اعتقاد دارد که به منظور اصلاح فرهنگ و اخلاق جوانان بهتر است نخست معیشت و اشتغال جوانان را تأمین کرد. به باور بسیاری از جامعه‌شناسان، اگر جوانان از امنیت شغلی و اقتصادی برخوردار باشند و شرایط مناسب برای ازدواج جوانان فراهم باشد، دیگر نیازی به تأمین احتیاج‌های روحی خود از طریق خودآرایی به اشکال عجیب و غریب نخواهند داشت. بسیاری از روانشناسان نیز تأکید دارند که باید با ارتقای توانایی‌های فردی عزت نفس جوانان را بالا برد و به آنها توجه کرد. و همچنین تفکیک جنسیتی را می‌توان از نقطه نظر اقتصاددانان بررسی کرد. آنها می‌گویند که کاستی‌ها در حوزه معیشت و رفاه مردم، فقدان شغل کافی، رشد فقر و نابرابری باعث بروز بسیاری از مشکلات فرهنگی و اخلاقی جامعه می‌شود. باز هم جامعه‌شناسان می‌گویند برخوردهای انضباطی به این شکل می‌تواند به لجاجت

جوانان دامن بزند.

جوان را حساس نکنید

به خوبی میدانیم که دانشگاه از منزله ترین مکان ها در کشور هستند. جوان در خیابان با دنیایی کاملا متفاوت از دانشگاه روبرو میشود. بسیاری از جامعه شناسان بر این باور هستند که تفکیک جنسیتی تنها به حساس شدن افراد نسبت به جنس مخالف خود می انجامد. ریشه های مشکلات فرهنگی را باید در جای دیگر جستجو کرد. تفکیک جنسیتی خط پایانی برای حل مشکلات اخلاقی جامعه نیست.

جنسیت معنا ندارد

اساتید دانشگاه باورشان این است که دانشجویان همه با هم برابر هستند. جنسیت در نگاه شان معنا ندارد. چرا که همیشه افراد داخل کلاس تنها یک دانشجوی هستند. زمانی که کلاسها به صورت تفکیک شده برگزار میشود، نگاه ابزارگونه به زن بیشتر میشود و این نگاه به بیرون از دانشگاه نیز کشیده میشود. فضای رقابتی و تعاملی زمانی رشد خواهد کرد که دختر و پسر در کنار یکدیگر می نشینند و به بحث و تبادل نظر می پردازند و حال باید دید، طرحتی که هرازگاهی از زیر خوارها خاک معضلات و مشکلات بیرون می آید، چه سرنوشتی پیدا خواهد کرد.

ابتکار